

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám: 10/3359-0/2015

Érkezett: 2015 DEC 10.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Indítványozó, képviseli a

a Fővárosi

Ítélet 9.Pf.22.280/2013/10/I. számú – 2015. szeptember 24-én kézbesített – jogerős ítélete ellen az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt:

2015 NOV. 20 60.

terjeszti elő:

1. A 2011. évi CLI. tv. 27.§-a alapján kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, állapítsa meg a Fővárosi Ítélet 9.Pf.22.280/2013/10/I. másodfokú ítéletének alaptörvényellenességét, és az ítéletet semmisítse meg, mert az ítélet sérti az indítványozónak az indokolt bírói döntéshez fűződő jogát,.
2. A 2011. évi CLI. tv. 26.§ (1) bekezdése alapján kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, állapítsa meg a Fővárosi Ítélet 9.Pf.22.280/2013/10/I. másodfokú ítéletében alkalmazott 2011. évi CXLI. tv. 86.§ (3) bekezdése b) pontja második fordulójának alaptörvényellenességét, és a fenti jogszabályrészlet semmisítse meg.

A megsemmisíteni kért másodfokú ítélet ellen nincs jogorvoslati lehetőség. Az ítélet jogszerűségének felülvizsgálatára felülvizsgálati kérelmet nyújtottunk be, de a felülvizsgálati kérelemnek nem tárgya az ítélet alaptörvény-ellenessége.

Indokolás:

ad 1.)

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy a jogait a bíróság *tiszteességes tárgyaláson* bírálja el, amely jog magában foglalja az *indokolt bírói döntéshez fűződő jogot* is (7/2013.(III.1.) AB határozat), amely szerint a bírósági határozatokban az ügy lényegi részeit kellő részletességgel indokolni kell.

A Fővárosi Ítélet 9.Pf.22.280/2013/10/I. ítéletben az ügy lényegi részeit nem indokolta, és ezzel megsértette az indítványozónak az indokolt bírói döntéshez fűződő jogát.

Az indítványozó felperesként a Pesti Központi Kerületi Bíróság (PKKB) alperesnek egy végrehajtási eljárás során hozott Vh.10.937/1998./15.sz. határozatára vonatkozóan két vitatott kérdésben kérte a bíróság döntését:

A.) Jogszabálysértő volt-e, hogy a PKKB *beszámította* az árverési vételárba a vevőnek az adóssal szemben fennálló követelését. (Vht.150.§ (1) bekezdése).

B.) Jogszabálysértő volt-e a végrehajtási bevétel PKKB általi *felosztása*. (Vht.171.§ (1) bekezdés).

Az elsőfokú bíróság mindkét kérdésben megállapította, hogy a PKKB alperes kirívó módon megsértette a Vht. szabályait.

A Fővárosi Ítélet azonban a tárgyi másodfokú ítéletben mindkét kérdésben megváltoztatta az elsőfokú ítélet jogkövetkeztetését, és azt állapította meg, hogy a PKKB nem sértette meg a Vht. szabályait. Azonban a bíróság a másodfokú ítéletben nem indokolta, hogy miért tartja alaptalannak az elsőfokú ítéletnek a per alapkérdéseire vonatkozó jogkövetkeztéseit.

Az indokolás hiányát az alábbiakban ismertetjük: (A teljes perbeli történet szerteágazó, ezért a jobb áttekinthetőség érdekében csak a jelen indítványban érintett önálló részeket ismertetjük).

postán, gyűjtőlapon, személyesen, faxon, e-mailen

Példány:..... Mell.: db

Az ügyirat száma: 14.P.20455/2015/4

SZÉKESFEHÉRVÁR
SZÉKESFEHÉRVÁR

postán, gyűjtőlapon, személyesen, faxon, e-mailen

jogorvoslati lehetőség. Az ítélet jogszerűségének felülvizsgálatára felülvizsgálati kérelmet nyújtottunk be, de a felülvizsgálati kérelemnek nem tárgya az ítélet alaptörvény-ellenessége.

Példány:..... Mell.: db

Az ügyirat száma: 27.P.20637/12/34

A.) (Jogsabálysértő volt-e, hogy a PKKB *beszámította* a vételárba a vevő követelését.)

A vita eldöntéséhez a *végrehajtási jog* fennállását kell vizsgálni, mert a jogszabály szerint azok a követelések *számíthatók be* a vételárba, amelyekre *végrehajtási jog* van bejegyezve.

A PKKB a Vh.10.937/1998/15. sz. határozatában *beszámította* a vételárba az árverési vevőnek a Vh.13.125/1999. ügyben fennálló követelését. (Lásd: Elsőfokú ítélet 3. oldal utolsó bekezdés).

Az elsőfokú ítélet megállapította, hogy „A Vht.150.§ (1) bekezdése szerint, ha az árverési vevőnek az adóssal szemben olyan követelése van, amelyre a *végrehajtási jog* az elárverezett ingatlanra be van jegyezve az ingatlan-nyilvántartásba, az árverési vevő visszatarthatja az árverési vételárat.” (Elsőfokú ítélet 9. oldal 4. bekezdés).

Az elsőfokú bíróság osztotta a felperes álláspontját, hogy az árverési vevő „nem számíthatta be a Vh.13.125/1999. ügyben érvényesített követelését, hiszen végrehajtási joga erre nézve nem volt.” „Az árverési vevő *végrehajtási joga* a Vh.10.937/1998. végrehajtási eljárással indult követelésre volt bejegyezve, mely követelését teljes egészében kiegyenlítette a vételár visszatartásával (*beszámította*). Ezen kielégített követelésen felüli többletet azonban már nem számíthatta be, hiszen *végrehajtási joggal* biztosított követelése már nem volt.” (Elsőfokú ítélet 7. oldal utolsó bekezdés).

Az elsőfokú ítélet megállapította, hogy csak a Vh.10.937/1998. „követelés volt az az összeg, amit az árverési vevő számíthatott. A fennmaradó összeget a felperes részére kellett volna biztosítani.” (Elsőfokú ítélet 10. oldal 1. bekezdés).

Az elsőfokú ítélet tehát alaposnak ítélte a felperes keresetét a *beszámítás* kérdésében, miszerint jogsabálysértő volt a PKKB Vh.10.937/1998/15. sz. határozata, amiért a PKKB *beszámította* a vevő Vh.13.125/1999. követelését az árverési vételárba, holott a vevőnek erre a követelésre nem volt végrehajtási joga.

Az alaptörvény-ellenesség vizsgálatához a fentiekből az a lényeg, hogy az elsőfokú döntés (a jogsabálysértés megállapítása) a végrehajtási jog hiányán alapult.

A Fővárosi Ítéltábla tárgyi másodfokú ítélete az ellenkezőjére változtatta az elsőfokú ítélet jogkövetkeztetését, de az ítéletből hiányzik a tisztességes eljárásban megkövetelt indokolás. A másodfokú ítélet egyáltalán nem foglalkozik a döntés alapkérdésével, hogy fennáll-e vagy hiányzik a *végrehajtási jog.* Az ítéletben mindössze egyetlen mondat foglalkozik a *beszámítás* kérdésével, amely mondatból azonban csak annyi derül ki, hogy a bíróság az összes beszámított követelés beszámítását egyformán jogszerűnek tekinti. Idézzük: „Nem vitás tény, hogy a vevőnek jelentős összegű jelzáloggal biztosított követelése állt fenn az adóssal szemben, és a vételárat a Vht.150.§ (1) bekezdésében foglalt lehetőséggel élve kívánta kiegyenlíteni, így a végrehajtó számlájára a felperes követelésének fedezeteként megjelölt vételár nem folyt be.” (Lásd: másodfokú ítélet 7. oldal 2. bekezdés 3. mondat).

A *beszámítás* a perben lényeges, perdöntő kérdés volt, mert a vitatott *beszámítással* – amint az idézet is tartalmazza – éppen a felperes perbeli követelésének fedezete került elvonásra.

Azonban a másodfokú bíróság nem indokolta, hogy miért tekinti alaptalannak az elsőfokú ítélet jogkövetkeztetését (a jogsabálysértés megállapítását), illetve miért tekinti jogszerűnek annak a követelésnek a beszámítását is, amelyre nem volt *végrehajtási jog* bejegyezve. (A bíróság által a fenti idézetben hivatkozott *jelzálogjog* nem azonos a *végrehajtási joggal.*)

A másodfokú ítélet meg sem említi az elsőfokú ítélet alapját, hogy nem volt *végrehajtási jog* bejegyezve a beszámított Vh.13.125/1999. követelésre. Az idézett mondatot nem lehet sem mérlegelésnek, sem jogértelmezésnek tekinteni. Csak az tekinthető *indokolt döntésnek,* ha a bíróság kellő részletességgel bemutatja a döntése okát, kifejti a mérlegelés szempontjait.

A fenti másodfokú döntésben a felperes (indítványozó) nem kapott tisztességes információt arról, hogy milyen tényállás alapján, vagy milyen jogértelmezés alapján változtatta meg a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogkövetkeztetését. A másodfokú bíróság súlyosan megsértette az indítványozónak az indokolt bírói döntéshez fűződő jogát.

Ugyanakkor hangsúlyozzuk, hogy nem abban kérjük a tisztelt Alkotmánybíróság állásfoglalását, hogy megalapozott-e a másodfokú bíróság döntése, hogy szerinte az összes követelés beszámítható volt, hanem kizárólag annak megállapítását kérjük, hogy a másodfokú bíróság tárgyi döntéséből hiányzik a tisztességes indokolás, és ezért Alaptörvény-ellenes.

B.) (Jogszabálysértő volt-e a végrehajtási bevétel PKKB általi *felosztása*.)

Az elsőfokú ítéletben a bíróság ismerteti, hogy a PKKB Vh.10.937/1998/15. sz. határozatában hogyan történt a bevétel felosztása, majd megállapítja, hogy „a PKKB által ilyen módon jóváhagyott felosztási tervben a felperes követelése egyáltalán nem szerepelt.” (Elsőfokú ítélet 3. oldal utolsó bekezdés és 4. oldal 1. bekezdés).

Az elsőfokú bíróság a fentiek alapján megállapította a jogszabálysértést, és osztotta a felperesi álláspontot, miszerint „A PKKB határozata kirívóan jogszabálysértő, amely elsősorban abban nyilvánult meg, hogy a PKKB gyakorlatilag elmulasztott rendelkezni a felperes, mint végrehajtáskérő követeléséről.” (Elsőfokú ítélet 7. oldal 5. bekezdés).

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében is hangsúlyozta, hogy a PKKB „nem szabályszerű úton (nem a követelés jogosságának mérlegelésével) tagadta meg felperestől a követelést, hanem a bíróságoktól szokatlan módon a határozatból kihagyta a felperest és követelését.” (Lásd: másodfokú ítélet 4. oldal 1. bekezdés végén). Miután a felperes követelése egyáltalán nem volt feltüntetve a határozatban, ezért a határozatban szóba sem kerülhetett a szabályszerű eljárás, a felperesi követelés kielégítési sorrendjének megállapítása. Sőt, miután a felperes követelése egyáltalán nem szerepelt a határozatban, ezért a PKKB nem is indokolta, miért hagyta ki a felperesi végrehajtáskérő követelését a felosztásból és a határozatból: A határozat „indokolása a felperesre nézve semmit sem tartalmazott.” (Az idézetet lásd: másodfokú ítélet 4. oldal közepén).

Az alaptörvény-ellenesség vizsgálatához a fentiekből annyi a lényeg, hogy az elsőfokú bíróság döntésének (miszerint jogszabálysértő volt a bevételek felosztása) az volt az alapja, hogy a felperes követelése egyáltalán nem szerepelt a felosztásról döntő határozatban, és a kihagyás okát a bíróság nem is indokolta.

A Fővárosi Ítéltábla a másodfokú ítéletében az ellenkezőjére változtatta az elsőfokú ítélet jogkövetkeztetését, és azt állapította meg, hogy nem volt jogszabálysértő a bevétel felosztása. Azonban a másodfokú bíróság nem indokolta a döntése alapját, hogy milyen jogértelmezés alapján tekinti szabályszerűnek, hogy a PKKB elmulasztott rendelkezni a felperesi követelésről.

Nem indokolta a másodfokú bíróság azt sem, hogy az elsőfokú bírósággal szemben, miért tekinti jogszerűnek, hogy a PKKB nem tüntette fel a felperes követelését a felosztásról rendelkező határozatban, és nem indokolta, miért tekinti jogszerűnek, hogy a PKKB nem indokolta a felperesi követelés kihagyásának okát. A másodfokú ítélet tárgyi részében a bíróság meg sem említi az elsőfokú ítéletben elbírált jogvita (és az egész per) alapkérdését, hogy a PKKB a felperesi követelést teljesen kihagyta a határozatból. Ehelyett a bíróság – nem tisztességes módon eljárva – csúsztatott, és a felperes kihagyásának ügye helyett azt vizsgálta, hogy a határozatban a felosztási sorrend szabályosan került-e megállapításra. Vagyis a bíróság úgy tett, mintha a felperes egy szabályos felosztási mérlegelés eredményeként maradt volna ki a felosztásból. A bíróság szerint a PKKB „a Vht. 170.§ (2) bekezdésének alkalmazásával döntött” (vagyis a bevételt a jelzálogjogok sorrendjében osztotta fel), de a felperes nem

részesülhetett, mert „a felperes jelzálogjogát az ingatlan-nyilvántartás a határozat meghozatalának időpontjában nem tüntette fel.” (Lásd: másodfokú ítélet 7. oldal 1. bekezdés második felében).

De miután a bíróság nem indokolta, nem értjük, hol történtek a felperes ügyében az ítélet szerinti fenti döntések, amikor a felperesi követelés egyáltalán nem szerepelt a határozatban, és a határozat indokolásában egy szó sincs a felperesről vagy a felperest érintő döntésekről.

Az alaptörvény-ellenesség vizsgálatához a fentiekből az a lényeg, hogy a másodfokú döntés ismertetésénél az ítéletből hiányzott az elsőfokú döntés alapját képező tényállás, hogy a felperesi követelés egyáltalán nem szerepelt a PKKB-határozatban. Így a másodfokú bíróság nem mérlegelte az elsőfokú döntés alapját, vagyis a bíróság nem indokolta az elsőfokú döntés megváltoztatásának okát. A felperesi indítványozó nem kapott tisztességes (sőt semmilyen) információt arról, hogy miért tekinti jogszerűnek a bíróság, hogy a PKKB kihagyta a határozatból a felperes ügyét, és elmulasztott rendelkezni a felperes követeléséről.

A Fővárosi Ítéltábla tárgyi ítélete azonban nemcsak azért Alaptörvény-ellenes, mert nem indokolta a per lényeges részeire vonatkozó döntéseket, hanem már eleve Alaptörvény-ellenes azért is, hogy a bíróság jogszerűnek tekintette azt az Alaptörvény-ellenes eljárást, hogy a PKKB a tárgyi 15. sz. határozatában nem indokolta a határozat leglényegesebb részét, hogy miért hagyta ki a határozatból és a felosztásból a felperes követelését.

ad 2.)

A 2011. évi CLXI. tv. 86.§ (3) bekezdése b) pontjának második fordulata szerint: *Az OBH képviseli a bíróságokat a bírósági eljárásokban.*

A Fővárosi Ítéltábla a fenti jogszabályt alkalmazta, amikor a 9.Pf.22.280/2013/10/I. ítéletében megállapította és elfogadta, hogy az alperes kötelező jogi képviselőként az OBH (Országos Bírósági Hivatal) jár el.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése biztosítja a jogot az indítványozónak, hogy a polgári perben a jogait *független és pártatlan* bíróság bírálja el.

Az indítványozó fenti jogának sérülését okozta, hogy a tárgyi másodfokú eljárásban a 2011. évi CXLI. tv. 86.§ (3) bekezdése b) pontjának második fordulata került alkalmazásra, és ennek következtében részt vett a perben az OBH. Ugyanis az OBH perbeli részvétele következtében sérült az eljáró bíró befolyásmentes döntési lehetősége, hogy az ügyet függetlenül és pártatlanul bírálja el, és a tárgyi ítéletben a bírói döntést érdemben befolyásolta az OBH perbeli részvétele.

Az indítványozó felperesként a Fővárosi Törvényszék alperes marasztalását kérte. Tehát az eljáró *bíróságnak* egy másik *bíróság* ügyében kellett állást foglalni és döntést hozni.

Azonban a bírói döntést jelentősen befolyásolta, hogy a perben az alperest az OBH képviselte, amely hivatal egyébként az eljáró bíró személyes előmenetele és javadalmazása ügyében is döntéseket hozhat. Megállapítható, hogy az eljáró bíró előmenetele és javadalmazása nem független az alperest képviselő személytől, és emiatt nyilvánvalóan ellentétbe kerül a bíró kötelező pártatlansága a bíró személyes érdekével. Nyilvánvaló ugyanis, hogy az OBH minden perben a saját álláspontját tekinti a szakmailag helyes álláspontnak. Ezért az eljáró bírónak, ha jó szakmai minősítést szeretne kapni az OBH-tól, érdekében áll, hogy a perben az OBH perbeli álláspontjával egyező szakmai álláspontot képviseljen. Az OBH-val szemben a bíró csak akkor képes valóban független és pártatlan módon eljárni, ha a bírónak nincs előmeneteli igénye. Nagyon törekvő bírónál viszont az is előfordulhat, hogy a perben elfogadja az OBH esetleg alaptalan és valótlan tényállításait is. A tárgyi másodfokú ítéletben is ez történt, ugyanis a bíróság mérlegelés nélkül elfogadta (az ítéletben mérlegelésnek nincs

nyoma), és megállapította az alperesi fellebbezésben előadott – az elsőfokú ítélet megállapításaival teljesen ellentétes – megállapításokat. Tehát megállapítható, hogy a tárgyi másodfokú eljárásban az OBH perbeli részvétele érdemben befolyásolta a bírói döntést.

Megjegyezzük, hogy egyébként is kritikus kérdés a bíróság függetlenségének és pártatlanságának biztosíthatósága az olyan perekben, ahol a bíróságnak másik bíróságról kell döntenie. Ugyanis ilyenkor óhatatlanul jelen van a döntéseknél a bírák és a bíróságok közötti szolidaritás. Különösen erős lehet a szolidaritás olyan esetben, amikor a bíróságnak a felette lévő szinten álló bíróság ügyében kell döntenie, hiszen lehetséges, hogy az eljáró bíró szeretne a felsőbb bíróságra kinevezést kapni.

Nyilvánvaló, hogy az eljáró bíró fent leírt labilis függetlenségét és pártatlanságát nem szabad megterhelni további, a labilitást erősítő tényezővel, az OBH perbeli részvételével.

Az eljáró bíró az alábbi jogszabályhelyek alapján **függ az OBH-tól** (a felsorolás nem teljes):

- A bíróságok szervezetéről szóló 2011. évi CLXI. tv.

76.§ (5) bekezdés: „Az OBH elnöke a személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörében

- a) kiírja a bírói állás pályázatokat,
- b) javaslatot tesz a bírák kinevezésére és felmentésére,
- g) dönt a bíró áthelyezéséről,
- m) kinevezi és felmenti a bírósági vezetőket”

- A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. tv.

17.§ (A bírói álláshelyre kiírt pályázatnál) „A pályázat elbírálója az OBH elnöke.”

18.§ (3) bekezdés: „Az OBH elnöke a bírói tanács által felállított (pályázati eredmény) rangsortól eltérhet”

183.§ (4) bekezdés: „A bírót megillető cafetéria-juttatás éves összegét az OBH elnöke határozza meg”

Miután a fent ismertetett jogszabályok alkalmazásakor az OBH mérlegelési és döntési helyzetben van a bíróval szemben, ezért megállapítható, hogy a tárgyi perben eljáró bíró nem volt független az alperes képviseletében eljáró OBH-tól, hanem az előmenetele és a javadalmazása függött az OBH döntéseitől.

A jelen indítványban támadott jogszabályrész egyértelműen Alaptörvény-ellenes, miután az OBH aktív részvétele a perben negatívan befolyásolja, gyengíti az eljáró bírák függetlenségét és pártatlanságát, akik olyan ügyekben járnak el, ahol *bíróság* az egyik fél.

Kiegészítés: Amennyiben a tisztelt Alkotmánybíróság helyt ad az indítványozó 1. pont szerinti kérelmének, és alaptörvény-ellenesség miatt megsemmisíti a megjelölt bírósági ítéletet, úgy az Alaptörvényben biztosított jogunk sérelme orvoslásra kerül, és így okafogyottá válik a 2. pont szerinti további kérelmünk, ezért **ebben az esetben nem kérjük a 2. pontban megjelölt jogszabályrész alaptörvény-ellenességének megállapítását.**

Budapest, 2015. november 19.

Mellékletek: - Ügyvédi meghatalmazás
- Adatkezelési nyilatkozat
- Elsőfokú ítélet
- Másodfokú ítélet

indítványozó